

Ministerul Educației al Republicii Moldova

Iulia IORDĂCHESCU Veronica ROȘCOVANU

Limba română

*Manual pentru clasa a **VII**-a
din școlile cu instruire în limba rusă*

Ediția a II-a, revăzută și adăugită

CARTIER

Elaborat conform Curriculumului disciplinar în vigoare și aprobat
prin Ordinul Ministrului nr. 277 din 5 mai 2011.
Editat din sursele financiare ale Fondului Extrabugetar pentru Manuale.

CARTIER

Editura Cartier, SRL, str. București, nr. 68, Chișinău, MD2012.
Tel./fax: 24 05 87, tel.: 24 01 95. E-mail: cartier@cartier.md
www.cartier.md

Cărțile CARTIER pot fi procurate în toate librăriile bune din România și Republica Moldova.

LIBRĂRIILE CARTIER

Casa Cărții, bd. Mircea cel Bătrân, nr. 9, Chișinău. Tel./fax: 34 64 61. E-mail: casacartii@cartier.md
Librăria din Centru, bd. Ștefan cel Mare, nr. 126, Chișinău. Tel./fax: 21 42 03. E-mail: librariadincentru@cartier.md
Librăria din Hol, str. București, nr. 68, Chișinău. Tel.: 24 10 00. E-mail: librariadinhol@cartier.md
Librăria 9, str. Pușkin, nr. 9, Chișinău. Tel.: 22 37 83. E-mail: libraria9@cartier.md

Colecția *Cartier Educațional* este coordonată de Liliana Nicolaescu-Onofrei

Editor: Gheorghe Erizanu

Autori: Iulia Iordăchescu, Veronica Roșcovanu

Consultant: Tamara Cazacu, doctor în pedagogie

Comisia de experți: Alexandra Barbăneagră, doctor în pedagogie, conf. universitar; Tatiana Gheorghîță, profesoară, grad didactic superior; Sofia Simionca profesoară, grad didactic I; Nina Pulbere, profesoară, grad didactic I; Silvia Șilov, profesoară, grad didactic I;

Galina Talasimov, profesoară, grad didactic I.

Lectori: Inga Druță, Valentin Guțu

Coperta seriei: Vitalie Coroban

Coperta: Vitalie Coroban

Credit fotografic: arhiva ziarului "Timpul" și a revistei "Punkt"

Design: Georgeta Fusa

Tehnoredactare: Georgeta Fusa

Procesare de text: Georgeta Fusa

Prepress: Editura Cartier

Tipar: Combinatul Poligrafic (nr. 10 817)

Iulia Iordăchescu, Veronica Roșcovanu

LIMBA ROMÂNĂ

MANUAL PENTRU CLASA A VII-A DIN ȘCOLILE CU INSTRUIRE ÎN LIMBA RUSĂ

Ediția a II-a, iunie 2011

© 2011, 2006, Editura Cartier pentru această ediție.

Toate drepturile rezervate. Cărțile Cartier sunt disponibile în limita stocului și a bunului de difuzare.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Limba română. Manual pentru clasa a VII-a din școlile cu instruire în limba rusă/

Iulia Iordăchescu, Veronica Roșcovanu; Min. Educației al Rep. Moldova. Ed. a 2-a.– Ch.:

Cartier, 2011 (Combinatul Poligr.). – 192 p. – (Colecția „Cartier educațional”).

ISBN 978-9975-79-688-0.

811.135.1'243+821.135.1.09(075.3)

I-70

Acest manual este proprietatea Ministerului Educației al Republicii Moldova

Școala/Liceul _____ _____

Manualul nr. _____

Anul	Numele și prenumele elevului care a primit manualul	Anul școlar	Starea manualului	
			la primire	la returnare
1				
2				
3				
4				
5				

- Profesorul trebuie să controleze dacă numele elevului este scris corect.
- Elevii cărora le este destinat manualul nu trebuie să facă nici un fel de notații pe pagini.
- Rugăm ca manualele să fie păstrate cât mai îngrijit.
- Starea manualului se va înscrie folosind termenii: *nouă, bună, îngrijită, nesatisfăcătoare, proastă.*

CUPRINS

COPILUL ÎN FAMILIE

Lumina cărților. După Mihai Prepelețu.....	7
Modul indicativ. Timpul trecut. Imperfectul.....	10
<i>Evaluare</i>	14
Băiatul și ghetetele. Povestire creștină.....	16
Prepoziția.....	19
Moștenirea. Poveste populară franceză.....	24
Utilizarea pronumelor personale la cazul dativ.....	27

COPILUL ÎN SOCIETATE

Doi prieteni mici. După Veronica Pod.....	31
Utilizarea pronumelor personale la cazul acuzativ.....	34
Prietenul. Liviu Damian. Dacă ai un prieten. Vasile Romanciuc.....	38
Utilizarea pronumelor personale în dativ și acuzativ.....	40
Despre tine și pentru tine	44
Pronumele negativ.....	47
Învăț să fii responsabil! După V. Afteni ș.a.....	50
Pronumele demonstrativ.....	52
<i>Evaluare</i>	55
Exemplul lui Iulie Hasdeu – model modern sau depășit? Mihaela Cojușneanu.....	57
Adjectivul.....	59
Ani de liceu. După revista “Limba română”.....	64
Adverbul.....	67
Apostolul Vaticanului. După Ion Hadârcă.....	71
Gradele de comparație ale adverbilor.....	73
Din istoria mijloacelor de informare	77
Modul imperativ.....	80
<i>Evaluare</i>	82
Un extraterestru pe Internet. Din cartea “Supă de pui pentru suflet”.....	84
Modul participiu.....	87

MINIMUM MINIMORUM

Însănătoșire grabnică	89
Locuțiunile prepoziționale.....	93

COPILUL ȘI NATURA

Mărinimie. După Emil Gîrleanu.....	96
Modul conjunctiv. Timpul prezent.....	99
<i>Evaluare</i>	104

Omul și nesăbuița lui. După Radion Cucereanu	106
Modul conjunctiv. Timpul trecut	108
Cartea roșie – semnal de alarmă	111
Modul conjunctiv. Verbe reflexive.....	118
Legenda curcubeului	121
Modul condițional. Timpul prezent.	124
<i>Evaluare</i>	126
Legenda vântului. Legendă populară românească	128
Modul condițional. Timpul trecut.....	132
Meteorologie populară	135
Viitorul. Forme din limba vorbită.....	138

COPILUL ȘI CARTEA

Cele dintii lecturi. După Mircea Eliade	142
Modul indicativ. Viitorul literar	145
Cinci piini. După Ion Creangă	149
Modul indicativ. Timpul viitor	151
Cinci piini (partea a II-a). După Ion Creangă	154
Utilizarea structurilor de tipul: <i>îmi place, îmi plac</i>	157

COPILUL ȘI UNIVERSUL PREFERINȚELOR

În lumea muzicii. Din presă	160
Orchestra “Lăutarii” – sufletul națiunii. Din presă	165
Interjecția.....	167
Fanii sportului	171
Conjuncții coordonatoare.....	174
Dacă riști – câștigi	178
Conjuncții subordonatoare	180

CĂLĂTORII

Omul cu floarea în buzunar. După Eugeniu Coșeriu	184
Părțile principale ale propoziției.	186

COPILUL ÎN FAMILIE

Oricine-ai fi,
cunoaște-ți rădăcinile!

Arborele genealogic

1. Citește îmbinările de cuvinte/expresiile. Pronunță corect sunetele [d], [t], [n]. Alcătuieste enunțuri cu unele dintre ele.

A răspunde cu tristețe, a netezi pe cap, a săruta îndelung, lacrimă neascultătoare, teanc de cărți, despărțire grea, pentru nimic în lume, a-i veni rîndul.

2. Citește enunțurile. Identifică sensul cuvintelor evidențiate.

Tudor **a netezit** blana
cîinelui.

Mama își **mîngîie**
copilul.

3. Citește enunțurile. Tradu cuvintele evidențiate.

- a) Colegii mei **se străduiesc** să aibă cunoștințe bune la toate disciplinele.
b) Bătrînul s-a oprit la izvor, a băut apă, ca **să-și potolească** setea.
c) În familie s-au educat 3 copii, Ion era **mezinul**.
d) Mama avea o privire **blîndă**.

NOTA BENE!

Familii de cuvinte

blînd – blîndețe
trist – tristețe
braț – a îmbrățișa
lung – îndelung
ascultător – neascultător

Sinonime

smolit = negricios
mărunțel = mic
braț = mîină
fiu = fecior

Antonime

întuneric ≠ lumină
des ≠ rar
blînd ≠ aspru
a se despărți ≠ a se întîlni

Diminutive

înalt – năltuț
slab – slăbuț
mărunt – mărunțel

Compară!

barbă – борода
a iubi – любить
soare – солнце
a se strădui – стараться

4. Citește textul. De ce mama l-a dat pe Mihai prin străini?

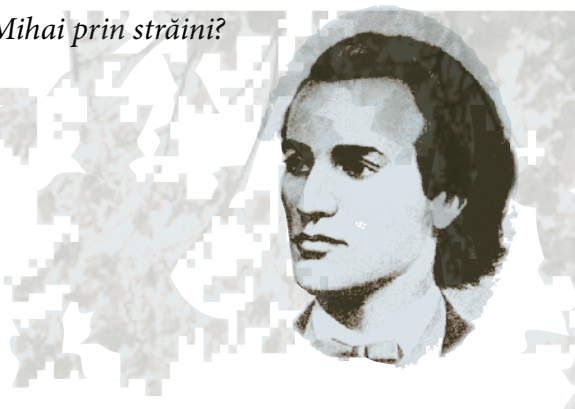
LUMINA CĂRȚILOR

— De aici nu mai avem mult pînă la Cernăuți. Hai, Raluca, ia-ți rămas-bun de la feciori...

Tatăl, înalt, bine făcut, cu barbă, **iși ținea** feciorii de mîna — în stînga era Șerban, năltuț și subțire, iar în dreapta Niculae, mărunțel, fraged și blînd.

Din urma lor, mama Raluca, frumoasă, cu ochii mari și blînzi, **se străduia** să-și potolească durerea despărțirii, mîngîind cînd pe Iorgu, și el cam slăbuț, cînd pe Ilie, care **semăna** cu tata, blond și cu ochii albaștri, cînd pe Mihai, de jalea căruia inima mai-mai să-i sară din piept...

Raluca l-a îmbrățișat pe Mihai, cel mai mic dintre feciori, căruia îi venise rîndul să-și încerce norocul la vreo școală. Netezindu-i părul negru și des, i-a luat fețișoara smolită, arsă de soare, între palmele ei gingașe și l-a întrebat:

— De ce taci, maică?... N-o mai iubești pe mama, că nu vrei să-mi răspunzi?

Mezinul **ținea** într-o mîna un teanc de cărți, iar cu cealaltă **se ținea** strîns de brațul mamei, **părea** că nu **voia** să se despartă de ea pentru nimic în lume...

— Ba da, mamă... Te iubesc mai mult chiar decît pe mine însumi... Da' de ce mă dați prin străini... De ce, mamă dragă?... Mama îl sărută îndelung, apoi își șterse o lacrimă neascultătoare...

— Să-ți afli și tu un rost în viață, puiule, că poate lumina cărților te-a scoate din întuneric la un mal înflorit...

După Mihai Prepelitza

Memorialul Ipotești

LEXIC

a se strădui – стараться

a potoli (durerea) – утолить (боль)

fraged – хрупкий

a mîngîia – ласкать

a îmbrățișa – обнять

a ține – держать

mezin – feciorul cel mai mic

teanc de cărți – cărți una peste alta

a netezi – погладить

blînd – ласковый

a afla un rost în viață – найти смысл

жизни, обрести себя

REPRODU!

5. Citește textul pe roluri.

6. Recitește fragmentul în care:

- este descris portretul fizic al părinților/copiilor;
- se arată grija părinților pentru viitorul copiilor acestora;
- este descris momentul despărțirii dintre Mihai și mama sa;
- este redat dialogul dintre Mihai și mama sa.

Gheorghe Eminovici

6.1 Recitește fragmentul care te-a impresionat.

7. Găsește în text expresiile cu sensul:

a se despărți, a fi emoționat, a iubi mult,
a-l înstrăina, a găsi drumul în viață.

Raluca Iurașcu

7.1 Alcătuieste un enunț cu una dintre ele.

8. Răspunde la întrebări cu ajutorul textului.

a) Despre familia cărui scriitor român se povestește în text?	d) Cine îi conducea?
b) Ce eveniment din viața acestei familii este descris?	e) Ce a întrebat-o Mihai pe mama sa la despărțire?
c) Arată motivul pentru care frații Eminovici plecau la Cernăuți.	f) Care a fost răspunsul?
	g) Ce te-a impresionat în acest text?

REZUMĂ!

9. Divizează textul în fragmente. Intitulează-le.

MODEL:

◆ Drumul spre Cernăuți	◆ Sentimentele copiilor
◆ Familia Eminovici	...
...	...

9.1 Povestește unul dintre aceste fragmente.

POȚI ÎNCEPE ASTFEL:

Era o zi de toamnă. Familia Eminovici mergea spre Cernăuți. Părinții doreau ca feciorul lor...

10. Formulează ideea principală a textului.

11. Caracterizează-o pe mama lui Mihai folosind informații din text.

POȚI ÎNCEPE ASTFEL:

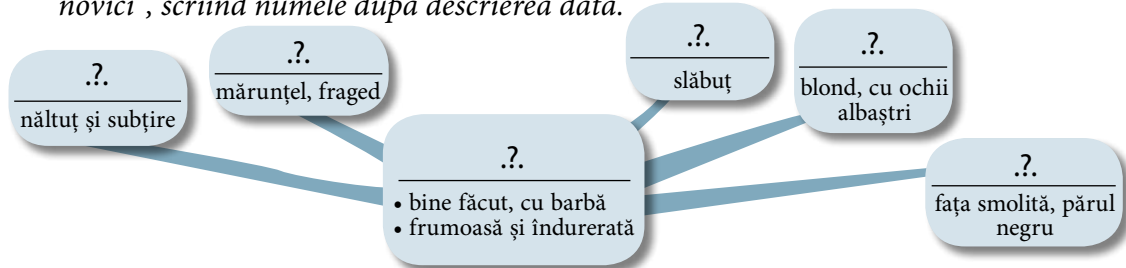
Mama lui Mihai era o femeie frumoasă.
Avea ochii mari și plini de... .

12. Mihai pleacă la studii cuprins de tristețe. Cum crezi, de ce era trist? Argumentează.

REPERE

- ◆ Nu voia să învețe.
- ◆ Îl speria necunoscutul.
- ◆ Îi părea rău că pleacă de acasă.
- ◆ Varianta ta.
- ◆ Se despărțea de mama sa.

13. Completează, cu ajutorul textului, schema: "Miniarborele genealogic al familiei Eminovici", scriind numele după descrierea dată.

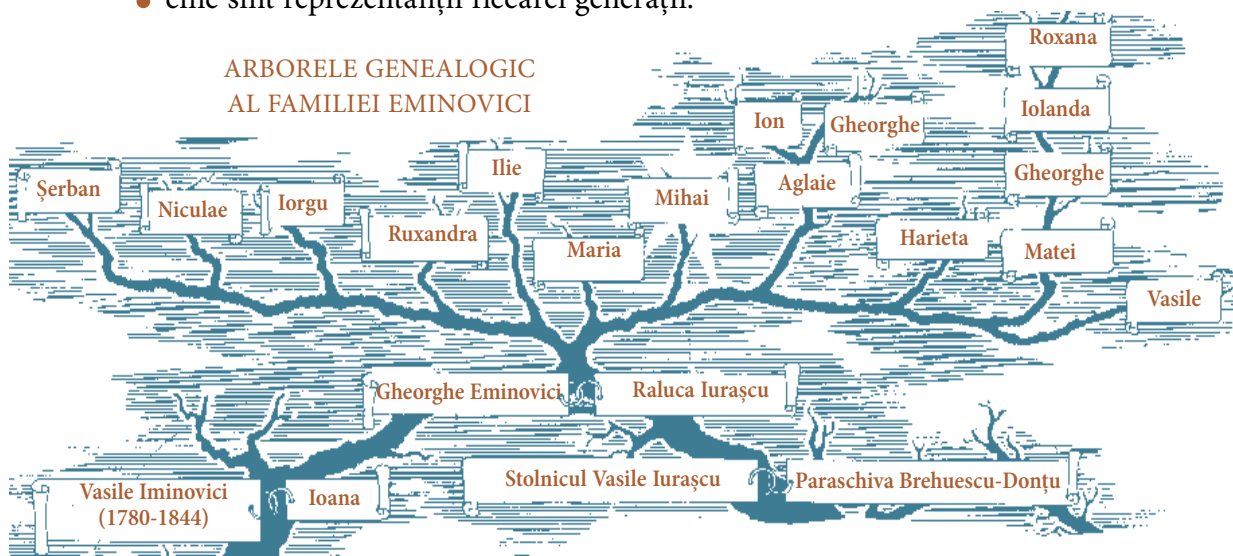

14. Completează un dialog posibil cu Mihai Eminescu, care pleacă pentru prima dată de acasă.

- De ce ești trist, Mihai?
-
- Nu vrei să mergi la studii?
-
- Nici eu nu vreau să plec de acasă, dar trebuie să învățăm.
-
- Fără studii nu realizezi nimic în viață.
-

15. Examinează arborele genealogic împreună cu un coleg și spuneți:

- câte generații sînt reprezentate în el;
- cine sînt reprezentanții fiecărei generații.

15.1 *Improvizează cu colegul tău un dialog despre familia lui Mihai Eminescu.*

MEDITEAZĂ!

16. *Admitem că peste un anumit timp Mihai a trimis acasă o scrisoare. Presupune și scrie conținutul ei. (Lucrați în echipe.)*

*Scumpă, iubită mamă!
Mi se pare o veșnicie de când...*

17. *Alcătuiește acasă arborele genealogic al familiei tale pe linia mamei/tatei. Drept model îți pot servi cele reprezentate în manual.*

17.1 *Prezintă-l colegilor.*

REPERE Pe cine reprezintă:
◆ tulpina;
◆ ramurile de bază;
◆ ramurile tinere;
◆ coroana.

CU OCHII ÎN PATRU!

- străbunic(ă)
- bunic(ă)
- tată
- mamă
- unchi
- mătușă
- verișor (verișoară)
- nepot (nepoată)
- strănepot (strănepoată)
- soră (frate)

ÎNDRUMAR DE GRAMATICĂ

MODUL INDICATIV. TIMPUL TRECUT. IMPERFECTUL

CE FĂCEAM?

(Reluare din clasa a V-a)

- A. *Compară!*
- În vacanță **am citit** (*прочёл*) o carte.
 - În vacanță **citeam** (*читал*) foarte mult.

B. *Să ne amintim!* Verbul la imperfect arată o acțiune trecută, neterminată în momentul la care se referă vorbitorul.

Verbe în -a, -î

A pleca	A se bucura	A hotărî
<i>Eu plecam</i>	<i>Eu mă bucuram</i>	<i>Eu hotăram</i>
<i>Tu plecai</i>	<i>Tu te bucurai</i>	<i>Tu hotărai</i>
<i>El, ea pleca</i>	<i>El, ea se bucura</i>	<i>El, ea hotăra</i>
<i>Noi plecam</i>	<i>Noi ne bucuram</i>	<i>Noi hotăram</i>
<i>Voi plecați</i>	<i>Voi vă bucurați</i>	<i>Voi hotărați</i>
<i>Ei, ele plecau</i>	<i>Ei, ele se bucurau</i>	<i>Ei, ele hotărau</i>

CU OCHII ÎN PATRU!

- pers. I sg. = pers. I pl.
eu învăț**am** = noi învăț**am**
eu cobor**am** = noi cobor**am**
eu plec**am** = noi plec**am**
eu mă bucur**am** = noi ne bucur**am**

Verbe în -ea, -e, -i

A tăcea	A merge	A veni
<i>Eu tăceam</i>	<i>Eu mergeeam</i>	<i>Eu veneam</i>
<i>Tu tăceai</i>	<i>Tu mergeai</i>	<i>Tu veneai</i>
<i>El, ea tăcea</i>	<i>El, ea mergea</i>	<i>El, ea venea</i>
<i>Noi tăceam</i>	<i>Noi mergeam</i>	<i>Noi veneam</i>
<i>Voi tăceați</i>	<i>Voi mergeați</i>	<i>Voi veneați</i>
<i>Ei, ele tăceau</i>	<i>Ei, ele mergeau</i>	<i>Ei, ele veneau</i>
A se ține	A se duce	A se gândi
<i>Eu mă țineam</i>	<i>Eu mă duceam</i>	<i>Eu mă gîndeam</i>
<i>Tu te țineai</i>	<i>Tu te duceai</i>	<i>Tu te gîndeai</i>
<i>El, ea se ținea</i>	<i>El, ea se ducea</i>	<i>El, ea se gîndea</i>
<i>Noi ne țineam</i>	<i>Noi ne duceam</i>	<i>Noi ne gîndeam</i>
<i>Voi vă țineați</i>	<i>Voi vă duceați</i>	<i>Voi vă gîndeați</i>
<i>Ei, ele se țineau</i>	<i>Ei, ele se duceau</i>	<i>Ei, ele se gîndeau</i>

CU OCHII ÎN PATRU!

- pers. I sg. = pers. I pl.
eu tăce**am** = noi tăce**am**
eu făce**am** = noi făce**am**
eu ține**am** = noi ține**am**
eu mă ține**am** = noi ne ține**am**
eu mă gînde**am** = noi ne gînde**am**

C. Schema de recapitulare

Infinitivul	Terminația infinitivului	Imperfectul		Desinența imperfectului
a învăța	- a	eu învăț am	-	am
a coborî	- î	tu cobor ai		ai
a șede a	- ea	el, ea șede a	- e -	a
a trece e	- e	noi trece eam		am
a vorb i	- i	voi vorbe ați		ați
a cit i	- i	ei, ele cite au		au

18. Scrie la imperfect verbele date între paranteze.

- 1) Bunicii ... (a se strădui) să le dea părinților mei tot ce ... (a avea) mai bun.
- 2) Unchiului Andrei îi ... (a plăcea) foarte mult să pescuiască.
- 3) Bunica ... (a aștepta) scrisorile mele.
- 4) Familia părinților mei ... (a fi) numeroasă.
- 5) În familia Eminovici ... (a fi) 11 copii.
- 6) Tanti Maria ... (a ști) multe cîntece populare.

19. Completează enunțurile, folosind verbele adecvate la imperfect.

- 1) De aici nu mai ... mult pînă la Cernăuți.
- 2) Mama ... părul negru și des.
- 3) Mezinul ... într-o mîină un teanc de cărți.
- 4) Mama Raluca ... să nu fie tristă.
- 5) Mihai ... strîns de brațul mamei.
- 6) Mihai ... cu mare tristețe de la mama sa.
- 7) Tatăl ... feciorii de mîină.

(a avea, a se strădui, a fi, a ține, a pleca, a se ține)